

Samen naar een hoger niveau.

Audit *à la Crowe*

Management Letter

GR Veiligheidsregio Brabant-Zuidoost

Eindhoven
27 oktober 2025

Aanbiedingsbrief

Gemeenschappelijke Regeling Veiligheidsregio Brabant-Zuidoost
t.a.v. de directie en het dagelijks bestuur
Deken van Somerenstraat 2
5611 KX Eindhoven

Eindhoven, 27 oktober 2025

Betreft: **Management letter boekjaar 2025**

Geachte directie en bestuur,

Hierbij bieden wij u de management letter aan naar aanleiding van onze interim controle bij de Gemeenschappelijke Regeling Veiligheidsregio Brabant-Zuidoost (hierna: VRBZO of de Veiligheidsregio).

Onze opdracht is het controleren van de jaarrekening op het aspect getrouwheid. In dit kader hebben wij een interim controle uitgevoerd, gericht op die processen binnen de Veiligheidsregio die voor het financieel beheer belangrijk zijn.

Op basis van de bevindingen uit de interim controle bepalen wij op welke aspecten wij onze jaarrekeningcontrole met name moeten richten en trekken wij conclusies over de kwaliteit van de processen.

Deze management letter bevat de belangrijkste bevindingen naar aanleiding van onze interim controle. Waar mogelijk doen wij aanbevelingen gericht op verdere verbetering van de betreffende processen en de interne beheersing.

Volledigheidshalve benadrukken wij dat de interim controle is uitgevoerd in het kader van de controle van de jaarrekening 2025. Hierdoor is onze beoordeling en evaluatie van de processen beperkter dan wanneer wij een gerichte opdracht zouden uitvoeren om de effectiviteit en efficiëntie van de processen als zodanig te beoordelen.

De bevindingen in deze management letter hebben wij op hoofdlijnen besproken met de directeur, het sectorhoofd bedrijfsvoering, het afdelingshoofd financiën & control, de financieel adviseur en adviseur audit & control. De reactie namens de ambtelijke organisatie en het management op onze bevindingen en aanbevelingen zijn opgenomen onder het 'management commentaar'.

Wij vertrouwen erop u middels onze rapportage voldoende geïnformeerd te hebben. Tot het geven van een nadere toelichting zijn wij uiteraard gaarne bereid. Wij danken de medewerkers van de Veiligheidsregio voor de plezierige en constructieve samenwerking.

Met vriendelijke groet, namens ons hele team,

T.M.M. van Lierop RA MSc
Extern accountant

Inhoudsopgave

1. Management samenvatting	4
2. Overzicht van interim bevindingen	5
3. Interim bevindingen	6
1. Rechtmatigheidsverantwoording	6
2. Afronding implementatie AFAS	7
3. Uitvoering verbijzonderde interne controle	8
4. Fiscale beheersing	10
5. Inkoopproces & contractmanagement	12
6. Autoriseren orders, prestatieverklaringen & facturen	14
7. Doorbreking functiescheiding afas & bankapplicatie	15
8. Interne controle op personeelsmutaties	16

4. IT omgeving	17
5. Aandachtsgebieden jaarrekening	20
<i>Totaal aantal pagina's</i>	<i>21</i>

1. Management samenvatting

Proces indeling

In deze rapportage zijn onze bevindingen naar aanleiding van de interim controle opgenomen. Wij beoordelen hierbij de relevante processen voor het financieel beheer. De volgende processen zijn hierbij in scope:

- **P&C proces / financieel afsluitproces**
- **Verbijzonderde interne controle (VIC)**

- **Personeel**
- **Crediteuren en betalen**

- **Inkoop en aanbesteding**
- **IT omgeving**

Algemeen beeld

Gedurende 2025 zijn binnen uw organisatie diverse verbetertrajecten in gang gezet, mede naar aanleiding van onze rapportages en de bredere bestuursopdracht. Gezien onze interim controle een momentopname is, leidt dat per heden nog niet tot 'volledige' opvolging van onze bevindingen. Wij zien wel dat de organisatie beter in control raakt en verwachten in komende jaren verdere opvolging van onze bevindingen.

In het kader van onze opdracht constateren wij in algemene zin dat de financiële processen in opzet toereikend zijn ingericht om te komen tot een getrouwe jaarrekening. Wij hebben geen significante tekortkomingen in de interne beheersing geconstateerd. De **belangrijkste aandachtspunten** betreffen:

- De implementatie van AFAS heeft gedurende het jaar veel inzet van medewerkers gevergd en is (grotendeels) afgerond. Er is op dit moment nog niet getest met een volledige financiële (maand)afsluiting. Om vertraging bij het aanstaande jaarrekeningtraject te voorkomen, adviseren wij op korte termijn een financiële afsluiting te doen als voorbereiding op de jaarrekeningcontrole.
- De invulling en uitvoering van de verbijzonderde interne controle, met name het uitvoeren van VIC's voor start van de jaarrekening controle.
- Een versterking van uw IT omgeving, waaronder het niveau van informatiebeveiliging in lijn met het rapport 'BIO volwassenheidsmeting'.

Planning van de jaarrekeningcontrole

Met ingang van 2025 zijn de wettelijk voorgeschreven tolerantiegrenzen voor de jaarrekeningcontrole gewijzigd. Dit betekent dat de controle wordt uitgevoerd met een tolerantie gebaseerd op 2% van de lasten exclusief dotatie reserves (op basis van de primaire begroting: € 1,3 mln) voor zowel fouten als onzekerheden. Deze grens wordt tevens aangehouden voor de interne rechtmatigheidsverantwoording. Dit dient nog formeel vastgesteld te worden middels het controleprotocol.

Wij zullen onze controlewerkzaamheden aan de jaarrekening **eind februari 2026** starten en verwachten de jaarrekeningcontrole af te kunnen ronden in **april 2026**. Vooruitlopend op deze controle hebben wij in januari een aantal specifiek controlewerkzaamheden gepland, waarbij we inzoomen op de uitkomsten vanuit de VIC, de spendanalyse en de WNT. Wij hebben afgesproken elkaar tijdig te informeren als in deze planning problemen worden voorzien. Na afloop van onze jaarrekeningcontrole rapporteren wij over onze bevindingen in ons accountantsverslag.

2. Overzicht van interim bevindingen

Proces	Paragraaf	Bevinding	Prioriteitstelling 2025	Prioriteitstelling 2024
Algemeen	3.1	Rechtmatigheidsverantwoording	Laag	Middel
Algemeen	3.2	Afronding implementatie AFAS	Middel	-
Verbijzonderde interne controle	3.3	Uitvoering verbijzonderde interne controle	Hoog	Hoog
Verbijzonderde interne controle	3.4	Fiscale beheersing	Middel	Middel
Inkoop en aanbesteding	3.5	Inkoopproces & contractmanagement	Laag	Laag
Crediteuren en betalen	3.6	Autoriseren inkooporders, prestatieverklaringen & facturen	Laag	Middel
Crediteuren en betalen	3.7	Doorbreking functiescheiding AFAS & bankapplicatie	Laag	Middel
Personeel	3.8	Interne controle op personeelsmutaties	Middel	Middel

Hoog	Het risico op materiële fouten in de jaarrekening is hoog en de bevinding dient voor aanvang van de jaarrekeningcontrole opgelost te worden.
Middel	Het risico op materiële fouten in de jaarrekening is aanwezig. Het proces loopt niet optimaal en wij adviseren u de aanbeveling op te volgen.
Laag	Het risico op materiële fouten in de jaarrekening is beperkt. Het proces loopt nagenoeg optimaal, echter voor een verder optimalisatie adviseren wij u de aanbeveling op te volgen.

3.1 Rechtmatigheidsverantwoording

Rechtmatigheidsverantwoording		Prioriteitstelling	Laag
Algemeen	Bevinding		
	Uw dagelijks bestuur legt middels de rechtmatigheidsverantwoording in de jaarrekening verantwoording af over de financiële rechtmatigheid. De spelregels die hieraan ten grondslag liggen zijn binnen uw organisatie in 2025 verder verduidelijkt, conform de uitgangspunten van de Kadernota rechtmatigheid. Deze verduidelijkte spelregels worden eind 2025 middels de nieuwe financiële verordening formeel vastgesteld. Hiermee is ons advies vanuit voorgaande jaren opgevolgd.		
	Voor verdere professionalisering van de rechtmatigheidsverantwoording adviseren wij tot slot nog om: • Tussentijds te rapporteren over de rechtmatigheid aan het algemeen bestuur. • Een overkoepelend misbruik & oneigenlijk gebruik (M&O) beleid en fraudebeleid op te stellen.		
	Management commentaar		
		In 2026 zullen wij bij de bestuursrapportage rapporteren over de rechtmatigheid tenzij de concerncontroller noodzaak ziet dit eerder te rapporteren.	
		In 2026 zal het M&O beleid en het fraudebeleid verder opgepakt worden.	

3.2 Afronding implementatie AFAS

Afronding implementatie AFAS		Prioriteitstelling	Middel
Algemeen	Bevinding		
	Per 1 januari 2025 is uw organisatie overgestapt op het nieuwe financiële systeem AFAS. De implementatie hiervan is inmiddels (grotendeels) afgerond. In de eerste maanden na ingebruikname zijn binnen het vernieuwde crediteuren- en betaalproces echter diverse problemen aan het licht gekomen, waaronder: • <i>Toetsing volgens het vier-ogenprincipe</i>: Niet alle facturen zijn middels een vier-ogenprincipe goedgekeurd. In sommige gevallen kon de senior medewerker service desk financiën zelfstandig facturen accorderen. Uit nadere analyse blijken geen onrechtmatigheden. • <i>Dubbele betaling betaalbatch</i>: Eén volledige betaalbatch is per abuis dubbel betaald. Inmiddels zijn vrijwel alle dubbele betalingen succesvol teruggevorderd. • <i>Foutieve btw-code bij buitenlandse facturen</i>: Door een onjuiste inrichting van de btw-code zijn buitenlandse facturen, zoals de huur van opleidingslocaties, aanvankelijk verkeerd verwerkt. De suppleties met de correcties zijn inmiddels ingediend bij de Belastingdienst. Bovenstaande knelpunten zijn door uw organisatie zelf geconstateerd, geanalyseerd en inmiddels opgelost. Daarmee lijken de grootste problemen verholpen. Wel constateren wij dat de focus op de nazorg van de systeemimplementatie ertoe heeft geleid dat nog geen start is gemaakt met de voorbereiding op de jaarrekeningcontrole. Wij adviseren daarom om in de komende periode prioriteit te geven aan het zorgvuldig testen van het maandafluitingsproces en het opstellen van het jaarwerk. Dit is ons inziens noodzakelijk om vertraging in het controleproces van de jaarrekening te voorkomen.		
	Management commentaar		
	Het klopt dat de benoemde knelpunten zijn opgelost. Er zal prioriteit worden gelegd op het testen en het voorbereiden van het jaarwerk. In 2026 zullen we beoordelen of een maandafsluiting wenselijk is.		

3.3 Uitvoering verbijzonderde interne controle

Uitvoering verbijzonderde interne controle		Prioriteitstelling	Hoog
Verbijzonderde interne controle	Bevinding		
	De verbijzonderde interne controle (VIC) vindt plaats in aanvulling op de reguliere procescontroles en dient ter vaststelling van het effectief en efficiënt functioneren van de processen en interne controles. Daarnaast is de uitvoering van de VIC een waarborg voor een getrouwe en rechtmatige totstandkoming van de financiële verantwoording. Voor 2025 is een nieuw VIC-plan opgesteld. Dit plan richt zich momenteel met name nog op het voldoen aan de minimale vereisten. Een doorontwikkeling richting een meer risicogerichte en proactieve aanpak blijft vooralsnog uit. Wij achten het echter wenselijk dat de VIC zich ontwikkelt tot een instrument dat risico's tijdig signaleert, hierop gerichte werkzaamheden afstemt en actief bijdraagt aan procesverbetering Aanvullend constateren wij ten aanzien van de uitvoering van de VIC in 2025 het volgende: • De controlewerkzaamheden van de VIC zijn overwegend statisch van aard en in beperkte mate risico gericht. Wij adviseren nadrukkelijk aandacht te schenken aan (1) een risico-inventarisatie gekoppeld aan het normenkader, (2) de scoping van geldstromen, (3) het in kaart brengen van de processen en bijbehorende beheersmaatregelen en (4) het bepalen en uitvoeren van risicogerichte werkzaamheden. • Ten tijde van de start van onze interimcontrole waren veel VIC-werkzaamheden nog niet (volledig) beschikbaar. Zo waren de lijncontroles nog niet afgerond en ook de interne controles over de perioden P1 t/m P5 op inkoopfacturen en HRM-mutaties waren nog niet volledig. Bovendien is de VIC op dit moment nog niet gestart met de controle over de resterende maanden in 2025. • Het VIC-plan vermeldt een controle op de juiste inrichting van de inkooporder- en factuurautorisaties in AFAS. Deze controle is echter nog niet uitgevoerd door de VIC. Wij adviseren deze controle alsnog uit te voeren en daarbij de logging integraal te beoordelen. • Binnen de salarisadministratie worden mutaties met name verwerkt via workflows waarin het vier-ogenprincipe afgedwongen wordt. Echter, het blijft mogelijk om rechtstreeks te muteren in de salarisadministratie (zie tevens bevinding 3.8). Wij adviseren om binnen de VIC periodiek analyses uit te voeren op de logging van handmatige mutaties in de salarisadministratie, om hierop adequaat toezicht te houden. Wij adviseren uw organisatie om allereerst de processen inclusief de aanwezige beheersmaatregelen zorgvuldig in kaart te brengen, zodat de VIC hierop risicogerichte controlewerkzaamheden kan uitvoeren. Daarnaast is het van belang dat de VIC op kort termijn de nog resterende minimale werkzaamheden over boekjaar 2025 uitvoert en afrondt.		

3.3 Uitvoering verbijzonderde interne controle

Uitvoering verbijzonderde interne controle	
Verbijzonderde interne controle	Management commentaar
	Wij herkennen dat de interne controle op het moment niet genoeg risicogericht is. In 2026 zal het risicogericht controleren worden opgepakt. Door uitdagingen op het gebied van personele capaciteit is de interne controle over het 2e halfjaar nog niet gestart. Intern wordt er prioriteit gelegd om de interne controle over 2025 zo goed mogelijk af te ronden.

3.4 Fiscale beheersing

Fiscale beheersing		Prioriteitstelling	Middel
Fiscale beheersing	Bevinding		
	Het fiscale karakter van een lokale overheidsinstantie is - in tegenstelling tot het reguliere bedrijfsleven - vaak onderhevig aan complexe vraagstukken en veranderingen. In bijzonder is bij een Veiligheidsregio aanvullend sprake van complexiteit rondom de afdracht van loonheffing, sociale- en pensioenpremies gerelateerd aan de FLO (functioneel leeftijdsontslag) regeling en de vrijwilligers. Uw organisatie neemt hiervoor tevens deel aan de landelijke werkgroep fiscaliteiten veiligheidsregio's.		
	Voorgaande jaren hebben wij reeds geadviseerd een fiscaal beleid te ontwikkelen en daarbij aangegeven dat een tax control framework (TCF) zinvol kan zijn om vast te stellen of VRBZO fiscaal gezien 'in control' is. Met de implementatie van AFAS zijn reeds enkele efficiëntieslagen doorgevoerd, zo vindt de btw-aangifte maandelijks geautomatiseerd plaats. Tot een overkoepelend beleid is het echter nog niet gekomen. Wij adviseren om dit op korte termijn verder op te gaan pakken, waarbij een risicoanalyse de eerste stap zal moeten zijn. De belangrijkste aandacht moet hierbij volgens ons uitgaan naar juiste en volledige afdracht van loonheffing, sociale premies en pensioenpremies (inclusief RVU regeling).		
	Tot slot merken wij op dat het overgrote deel van de activiteiten die VRBZO uitvoert of doorbelast, kwalificeert als onbelast. Om die reden worden alle bestedingen momenteel volledig als btw-verhogend geboekt. Er zijn echter ook enkele activiteiten die wel belast zijn, zoals tilassistenties. Hierdoor bestaat hoogstwaarschijnlijk de mogelijkheid om een deel van de btw op investeringen, zoals die ten behoeve van tankautospuiten alsnog terug te vorderen via de btw-aangifte. Hiervoor dient VRBZO nog een zogenoemd mengpercentage te bepalen. Dit percentage dient vervolgens ter goedkeuring worden voorgelegd aan de belastingdienst, waarna het financiële systeem (AFAS) hierop ingericht kan worden.		

3.4 Fiscale beheersing

Fiscale beheersing	
Fiscale beheersing	Management commentaar
	Het streven is om het 2e kwartaal van 2026 een start te maken met de risico-analyse met betrekking tot het Tax Control Framework. In dit Tax Control Framework komt ook het recht op aftrek van omzetbelasting over belaste prestaties aan bod.

3.5 Inkoopproces & contractmanagement

Inkoopproces & contractmanagement		Prioriteitstelling	Laag
Inkoop & aanbesteding	Bevinding		
	Inkoop van goederen en diensten is een van de belangrijkste financiële stromen binnen de Veiligheidsregio. Om inkopen in goede banen te leiden is een inkoopbeleid opgesteld en is sprake van centrale aansturing en contractbeheer door twee inkoopadviseurs. Wij hebben tijdens onze controle de opvolging van het inkoopbeleid en het contractbeheer opnieuw beoordeeld en besproken met de inkoopadviseurs. Wij hebben begrepen dat met ingang van 1 januari 2026 een nieuw inkoopbeleid vastgesteld zal worden. De belangrijkste aanpassingen hierin zullen toe zien op duurzaam inkopen, functiescheiding in het aanmaken en goedkeuren van inkooporders en de rol van de prestatieverklaarder. Wij merken hierbij nog het volgende op: • Uit het huidige inkoopbeleid blijkt dat bij alle inkopen > € 5.000 een inkoopstrategie opgesteld moet worden. In voorgaande jaren hebben wij reeds geconstateerd dat de inkoopstrategie (met name bij inkopen van een beperkte omvang) met enige regelmaat ontbreekt of pas achteraf wordt opgesteld. Het achteraf opstellen van inkoopstrategieën draagt niet bij aan het doel: 'het vooraf bepalen van de juiste inkoopprocedure en de beschikbaarheid van budget'. Wij adviseren zodoende om de hoogte van het gestelde grensbedrag te beoordelen op de praktische toepasbaarheid hiervan. • In het huidige beleid is niet opgenomen wanneer de inschakeling van de interne inkoopadviseurs noodzakelijk is. Wij adviseren om de afspraken hierover tevens vast te leggen in het nieuwe inkoopbeleid. Verder geldt dat het contractenregister en contractmanagement op dit moment voornamelijk handmatig worden beheerd in Excel door de inkoopadviseurs. Hierdoor ontbreekt een geautomatiseerd signaleringsmechanisme voor aflopende contracten, wat het risico op onrechtmatigheden vergroot. Wij begrijpen dat uw organisatie voornemens is om alle contracten onder te brengen in het contractregister van AFAS. Wij adviseren om dit op korte termijn te realiseren, zodat contractbeheer professioneler, efficiënter en minder foutgevoelig kan worden ingericht, met daarbij signalering van belangrijke termijnen.		

3.5 Inkoopproces en contractmanagement

Inkoopproces & contractmanagement	
Inkoop & aanbesteding	Management commentaar
	In het nieuwe inkoopbeleid is opgenomen dat de grens van de inkoopstrategieën wordt opgehoogd naar 10.000 euro. Ook is in het nieuwe inkoopbeleid verduidelijkt wanneer de interne inkoopadviseurs worden ingeschakeld. Deze wordt eind 2025 vastgesteld. In de bestuursopdracht is een uitbreiding in de personele capaciteit opgenomen voor contractmanagement.

3.6 Autoriseren orders, prestatieverklaringen & facturen

Autoriseren orders, prestatieverklaringen & facturen		Prioriteitstelling	Laag
Crediteuren en betalen	Bevinding		
	Met de overgang naar AFAS per 1 januari 2025 zijn diverse systeemtechnische verbeteringen doorgevoerd. Middels de nieuwe inrichting van de autorisatieflows en de toewijzing van verantwoordelijkheden rondom de prestatieverklaring zijn de meeste van onze bevindingen uit voorgaande jaren inmiddels opgelost. In de uitvoering zien we echter nog een aantal verbeterpunten: • Wij constateren dat sinds de invoering van AFAS vaker inkooporders ontbreken, ook bij grotere inkoopverplichtingen. Wij benadrukken het belang van het vastleggen van inkooporders, aangezien deze een essentiële rol spelen in het beheersen van uitgaven. • Binnen het systeem wordt als onderdeel van de autorisatieflow een prestatie-akkoord afgedwongen, waarbij het prestatiebewijsstuk tevens toegevoegd dient te worden. Dit draagt in basis bij aan een efficiëntere controle op de rechtmatigheid van inkopen. In praktijk blijkt echter dat toegevoegde prestatiebewijsstukken niet altijd voldoende onderbouwing bevatten. Wij adviseren om een helder beleid op te stellen waarin wordt vastgelegd wat wordt verstaan onder goede prestatiebewijsstukken, zodat de kwaliteit hiervan verbeterd. • De gehanteerde staffel voor order- en factuurautorisatie is in beginsel vastgelegd in verouderde ondermandaatregelingen (met verouderde functienamen en uitdienst getreden medewerkers). Wij adviseren, net als voorgaande jaren, om deze ondermandaten te actualiseren. Al met al zijn met de implementatie van AFAS belangrijke verbeterlagen gemaakt. Wij adviseren om het proces verder te professionaliseren, mede op basis van de hierboven beschreven aandachtspunten.		
	Management commentaar		
	Wij herkennen dat het percentage aan gemaakte inkooporders lager is dan voorheen. Dit heeft voornamelijk als reden dat wij zijn overgestapt naar AFAS. Er zal in de toekomst meer gestuurd worden op het aanmaken van inkooporders.		

3.7 Doorbreking functiescheiding AFAS & bankapplicatie

Doorbreking functiescheiding AFAS & bankapplicatie		Prioriteitstelling	Laag
Crediteuren en betalen	Bevinding		
	Bij de inrichting van het nieuwe financiële systeem (AFAS) zijn de rechten en actieve gebruikers uit het oude financiële systeem (Unit4) opgeschoond. Wij hebben de rechten in AFAS beoordeeld en vastgesteld dat binnen de crediteurenadministratie en het betaalproces sprake is van afgedwongen functiescheiding. Deze functiescheiding wordt overigens mede gecreëerd middels inzet van werknemers buiten het team service desk financiën. In de basis is hiermee de controletechnische functiescheiding geborgd, aangenomen dat medewerkers de controlewerkzaamheden (zoals de tweede autorisatie) zorgvuldig uitvoeren.		
	Aanvullend merken wij nog het volgende op ten aanzien van de systeeminrichting van de financiële administratie: • Binnen AFAS zijn tien functioneel beheerders (applicatiebeheerders) aangewezen, waaronder een drietal generieke accountants. Een functioneel beheerder heeft vanuit zijn unieke rol een positie om functiescheiding te doorbreken. Wij adviseren daarom kritisch te kijken naar de noodzakelijkheid van dit aantal. Het aantal functioneel beheerders zou beperkt moeten worden tot het strikt noodzakelijke. • De eerste handtekening in de bankapplicatie wordt gezet door de senior medewerker service desk financiën, die tevens verantwoordelijk is voor het opstellen van het betaalvoorstel vanuit de financiële administratie. Hoewel op dit betaalvoorstel een controle plaatsvindt door de business controller, adviseren wij aanvullend om bij de tweede autorisatie in de bankapplicatie het hashtotal van het betaalbestand te controleren. Op deze wijze wordt geborgd dat het betaalbestand in de bankapplicatie overeenkomt met het gecontroleerde betaalvoorstel uit de financiële administratie.		
	Management commentaar		
	Intern zal worden onderzocht of het noodzakelijk is dat er binnen AFAS 10 functioneel beheerders aangewezen zijn. De controle van het hashtotal zal binnen korte termijn worden ingericht in de controle van de 2e handtekening in de ING.		

3.8 Interne controle op personeelsmutaties

Interne controle op personeelsmutaties		Prioriteitstelling	Middel
Personeel	Bevinding		
	Tijdens de interim controle hebben wij opnieuw het personeels- en salarisproces beoordeeld. Daarbij constateren wij het volgende: • In het afgelopen jaar zijn stappen gezet in de verdere professionalisering van het personeels- en salarisproces. Zo zijn diverse workflows ingericht binnen zowel de personeels- als de salarisadministratie, waarbij een vier-ogenprincipe wordt afgedwongen op mutaties. • Ondanks de invoering van deze workflows zijn de rechten binnen AFAS nog niet aangescherpt. Hierdoor is het momenteel nog mogelijk om in de salarisadministratie zelfstandig personeelsmutaties (zoals salarisverhogingen en wijziging van IBANs) door te voeren zonder een verplichte tweede autorisatie. Dit achten wij, met het oog op frauderisico's, onwenselijk. Wij begrijpen dat uw organisatie werkt aan het verder optimaliseren van de workflows, waardoor de rechten – naar verwachting – op korte termijn ingeperkt kunnen worden. • Mede door het gebrek aan functiescheiding en de complexiteit van de regelingen binnen de Veiligheidsregio (zoals FLO & piket-vergoedingen) worden door de medewerkers van de salarisadministratie een veelvoud van handmatige controles (op mutatieverslagen, standenregister en IBAN-wijzigingen) uitgevoerd. Dit komt de efficiëntie van het proces niet ten goede. Doordat nog steeds veel controles buiten het systeem plaatsvinden, loopt uw organisatie een verhoogd risico op foutieve verloningen en/of frauduleuze handelingen. Wij adviseren daarom om op korte termijn de optimalisatieslag van de workflows af te ronden, zodat de rechten in AFAS verder aangescherpt kunnen worden en altijd een vier-ogenprincipe wordt afgedwongen op mutaties in de personeels- en salarisadministratie. Dit vermindert de afhankelijkheid van de handmatige controles. Tot deze systeeminrichting volledig op orde is, achten wij extra inzet vanuit de VIC noodzakelijk (zie ook bevinding 3.3).		
	Management commentaar		
	Wij herkennen het risico op fraude omdat er geen tweede autorisatie wordt afgedwongen bij specifieke mutaties. Er wordt op korte termijn besproken hoe dit in de toekomst geoptimaliseerd kan worden.		

4. IT omgeving

IT omgeving		Prioriteitstelling	Hoog
Onze aanpak ten aanzien van IT	Onze rol als accountant is primair gericht op het geven van een oordeel omtrent de jaarrekening. Wij betrekken in onze controle aanpak alleen die elementen van uw IT omgeving die invloed hebben op de totstandkoming van de jaarrekening, de onderliggende financiële processen en de kwaliteit van uw interne beheersing. Daarnaast beoordelen wij in algemene zin de betrouwbaarheid en continuïteit van uw geautomatiseerde gegevensverwerking. Dit betekent dat de volgende zaken zijn geïntegreerd in onze controle aanpak: • Een focus op de relevante applicaties met financiële gegevens noodzakelijk voor de controle (zoals de financiële administratie en de salarisadministratie); • De logische toegangsbeveiliging tot deze applicaties; • Het toekennen van rollen en rechten binnen applicaties in lijn met benodigde functiescheiding in processen; • De algehele IT maatregelen ten aanzien van deze applicaties voor zover zij een bijdrage leveren aan het mitigeren van risico's op onbeheerste wijzigingen van geautomatiseerde controles, ongeautoriseerde handelingen en de continuïteit van uw systemen.		
Algemeen beeld	Op basis van onze interim controle constateren wij het volgende: • De eerste stappen om de IT-beleidsstukken verder te formaliseren en actualiseren zijn gezet. Zo is halverwege boekjaar 2025 het vernieuwde informatiebeveiligingsbeleid vastgesteld. Tegelijkertijd dienen nog diverse andere beleidsstukken te worden opgesteld, zoals nader toegelicht op de volgende dia. • Uw organisatie heeft steeds meer applicaties en hardware ondergebracht in de cloud. Dit betekent dat u erop moet toezien dat de gemaakte afspraken (bijvoorbeeld rondom wachtwoorden, back-up en recovery procedures en calamiteiten) met al deze leveranciers passen binnen uw eigen beleid en deze afspraken ook daadwerkelijk worden nageleefd. • Door uw organisatie zijn diverse activiteiten (waaronder systeemmonitoring, netwerkbeheer, afhandeling van diverse incidenten) uitbesteed aan externe partijen. Wij benadrukken het belang om alle afspraken met deze partijen duidelijk in beeld te hebben en vast te leggen in Service Level Agreements (voor zover nog niet gebeurd). • In 2025 is geen calamiteitentest, pentest of back-up test uitgevoerd. • Uw organisatie heeft een proces voor het melden van datalekken, de afwikkeling daarvan inclusief het melden aan betrokkenen en/of Autoriteit Persoonsgegevens (AP). In 2025 heeft één melding aan het AP plaatsgevonden. Tot heden zijn ons geen meldingen bekend waarvoor uw organisatie een financiële verplichting dient te vormen.		

4. IT omgeving

IT omgeving	
Informatie-beveiliging	Tijdens de interim controle besteden wij aandacht aan het niveau van informatiebeveiliging. In het kader melden wij het volgende: • Begin 2025 heeft uw organisatie een BIO-volwassenheidsmeting laten uitvoeren op het gebied van informatiebeveiliging. Uit deze meting blijkt dat VRBZO nog niet voldoet aan het gewenste volwassenheidsniveau zoals vastgesteld door het Veiligheidsberaad. Het rapport laat zien dat op veel onderdelen al verbetering mogelijk is door het opstellen/aanpassen van beleid en procedures, zoals een beleid voor dataclassificatie en encryptie, evenals een duidelijk beschrijving van het proces voor het beheer van beveiligingsincidenten. Daarnaast heeft uw organisatie geen disaster recovery plan. • Wel zijn reeds verbeterlagen doorgevoerd: - In april 2025 is een SOC-SIEM oplossing geïmplementeerd. - In juni 2025 is het nieuwe overkoepelende informatiebeveiligingsbeleid vastgesteld. - Per 1 oktober 2025 zijn de wachtwoordinstellingen voor het inloggen op het netwerk verder in lijn gebracht met de BIO-normen. Aanvullend adviseren wij om ook voor interne netwerktoegang het gebruik van Multi Factor Authentication (MFA) verplicht te stellen.
Beheer rollen en rechten	Vanuit onze interim controle melden wij ten aanzien van het beheer van rollen & rechten binnen het netwerk en applicaties het volgende: • Uw organisatie maakt gebruik van een IAM-platform dat op een veilige en efficiënte wijze ondersteuning biedt bij het beheren van gebruikersaccountants binnen het netwerk. Om dit platform daadwerkelijk als rule-based access control toe te passen, is het noodzakelijk om eerst het functieboek inclusief alle bijbehorende rollen in kaart te brengen. Hierna zouden eventueel ook ander applicaties, zoals AFAS, gekoppeld kunnen worden aan het IAM-platform. • Met betrekking tot de rechten en rollen binnen de applicaties die in onze scope vallen, hebben wij nog enkele aanbevelingen geformuleerd. Voor meer informatie hierover verwijzen wij naar bevinding 3.7 en 3.8. • Er zijn ons geen signalen bekend van ongeautoriseerde handelingen binnen deze applicaties. • Er wordt geen periodieke interne toets uitgevoerd op de actieve users binnen het netwerk, de financiële administratie en salarisadministratie. Wij adviseren om dit wel te doen en hierbij de VIC te betrekken.

4. IT omgeving

IT omgeving	
IT	Management commentaar
	VRBZO heeft de eerste slagen gemaakt voor het verbeteren van de continuïteit en informatiebeveiliging. Zo is per 1-4-2025 een SOC / SIEM oplossing actief en is per 18 juni het nieuwe informatiebeveiligingsbeleid vastgesteld. Per 1-12-2025 start een nieuwe full time CISO die conform de landelijke afspraken de opdracht krijgt het volwassenheidsniveau voor 1-7-2027 naar niveau 3 te brengen.

5. Aandachtsgebieden jaarrekening

Aandachtsgebieden jaarrekening	
FLO voorziening	Binnen de jaarrekening is door de Veiligheidsregio een voorziening gevormd voor de FLO-lasten. Deze voorziening dient jaarlijks te worden geactualiseerd, mede op basis van input door een extern deskundige. In het kader van de jaarrekening hebben wij de reeds gewijzigde uitgangspunten in de grondslagen afgestemd. Mogelijk kunnen de uitgangspunten in de resterende periode van 2025 nog wijzigen, bijvoorbeeld als gevolg van de nog vast te stellen CAO voor 2025. Het effect van alle wijzigingen dient nog doorgerekend te worden voor de voorziening. Daarnaast vragen wij aandacht voor de interne controle op de juistheid van de gehanteerde gegevens, zoals het actuele brutoloon per medewerker en de gemaakte afspraak over toegekende FLO-uitkeringen. Dit laatste controleren wij graag middels een deelwaarneming voorafgaand aan de start van de eindejaarswerkzaamheden.
Overige personele voorzieningen	Afgelopen jaar is de voorziening spaarverlof fors toegenomen, mede door de registratie van spaarverlofuren van de parate dienst (buiten AFAS om). Wij merken hierbij op dat de interne procedures rondom het aanvragen en toekennen van (spaar)verlof op dit moment nog niet uniform toegepast kunnen worden, waardoor een centraal overzicht in één systeem nog steeds ontbreekt. Voor de jaarrekening adviseren wij zodoende om de ontwikkeling in het spaarverlof, maar ook overige verlofuren, goed te blijven monitoren.
Ontwikkeling (weerstands) vermogen	Het eigen vermogen eind 2024 bedroeg € 2,1 mln en lag daarmee onder het intern gestelde minimumbedrag van € 2,4 mln. In juni 2025 hebben de deelnemers een incidentele bijstorting gedaan van € 1,2 mln. Met het verwachte resultaat over 2025 van € 2,9 mln positief (volgens de bestuursrapportage) bedraagt het eigen vermogen eind 2025 naar schatting € 6,2 mln. In december 2025 wordt besloten over het aanleggen van een bestemmingsreserve, die dient ter dekking van incidentele kosten voorvloeiend uit bestuursopdracht deel 2 en 3. Structureel worden de extra kosten vertaald in de begroting en deelnemersbijdrage 2027. Wij zullen in het kader van de jaarrekeningcontrole de mutaties in het vermogen toetsen aan de besluitvorming. Wij adviseren verder om de ontwikkeling van uw vermogenspositie goed te monitoren, mede in relatie tot de gekwantificeerde risico's. Actualisatie van de lopende aansprakelijkheidsclaim (tot heden gekwantificeerd op € 2,2 mln) maakt hiervan onderdeel uit.

Smart decisions. Lasting value.